

Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę. Co sobotę dołączony jest arkusz Rozmaitości, pisma ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami wynosi: na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 zr. 48 kr., na pocztamcie lwowskim 5 zr. 12 kr., na wszelkich innych pocztamtach 5 zr. 36 kr. mon. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

G A Z E T A

L W O W S K A.

Dodatek do Gazety Lwowskiej obejmuje doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenie w Dodatku płaci się od wiersza w pół kolumnie (drukem garmont) za pierwszy raz 3 kr., a za każdy następujący raz tylko po 1 1/2 kr. mon. konw. Za większe litery płaci się wedle tego, ile na zwyczajny druk obrachowane miejsca zajmą. Redakcja Gazety Lwowskiej przyjmuje tylko frankowane listy.

Wtorek

N^{ro}. 55.

12. maja 1846.

Przegląd artykułów.

- Wiadomości zagraniczne:** Ameryka: Iwestyja z Angliją o Oregon.
Hiszpanija: Coraz groźniejszy charakter powstania w Galicyi.
Anglija: Bil o uprawie pustych gruntów w Irlandyi. — Smith O'Brien za lekceważenie izby ukarany. — Irlandzki bil przymusowy po raz pierwszy odczytany. — Deputacje majstrów budownictwa do rządu.
Francya: Imieniny Króla. — Badanie Lecomta. — Thiers. — Ibrahim Basza w tuiletryjach, w domu inwalidów i t. d. — Pobyt W. Księcia Konstantego w Algierze i odjazd ztamąd. — Abd-el-Kader.
Szwajcaryja: Zamach na życie jenerała Sonnenberg.
Niemce: Bezprawia w Augsburgu z powodu podwyższenia tasy piwa.
Prusy: Łoż powstańców polskich, którzy się do Prus schronili. — Sprawca zatrucia wina w kielichu do komunikowania.
Królestwo Polskie: Fryderyk Skarbek mianowany hrabią Królestwa Polskiego.
Wiadomości handlowe i przemysłowe: Z Wojniłowa. — Z Zaleszczyk. — Z Ołomuńca.
Dodatek nadzwyczajny: Nekrolog ś. p. księdza Raspra Mizerskiego.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Stany Zjednoczone Ameryki północnej.

Podług wiadomości z Nowego Jorku z dnia 3. kwietnia, toczono w senacie rozprawy nad kwestyją o Oregon i znowu je odroczone. Jenerał Cass, były poseł w Paryżu, miał w ciągu rozpraw mowę, która była całkiem stosowną, jeżeli nie wyrachowaną na to, by lud przygo-

tować do wojny, gdyż rozwodził się w niej o przedmiotach, które publiczną opinię w obu krajach bardzo łatwo rozjrzeć mogą. — W Filadelfii odbyło się dnia 2. kwietnia w ratuszu liczne zgromadzenie stronników 54go stopnia, na którym z odwołaniem się na uzbrojenie Anglii, powzięto tę uchwałę, iż pomienione zgromadzenie wzywa kongres, aby niezwłocznie zezwolił potrzebne fundusze na uzbrojenie warowni i na znaczne pomnożenie tak floty jak i wojska. Również zawarta jest w tej uchwale nadzieja, że rząd i kongres tylko w taki sposób zagadną kwestyję o Oregon, iż żadna część téjże posiadłości dla Ameryki straconą nie będzie. Wielu najznakomitszych kupców podało do kongresu memoriał, który izbie handlowej do przyzwolenia przedłożony a potem do Wasyngtonu posłany będzie. Pomienieni kupcy kreslą w tym memoriale wielkie szkody, jakie z blokady portów na rzęce Plata dla północno-amerykańskiego handlu wyniknęły; utrzymują oni, że jak Anglija i Francya tak i Zjednoczone Stany nie mają prawa interweniować w sporze między Buenos-Ayres i Montevideo, a w końcu upraszają, aby kongres przedsięwziął stosowne środki, któremiby sprawiedliwym zażaleniom amerykańskiego handlowego stanu przez zniesienie blokady zapobieżono.

Hiszpanija.

Dziennik *la Presse* z dnia 29. kwietnia zawiera następujące wiadomości z Hiszpanii: „Już nie można być w niepewności o powstaniu, które w Galicyi wybuchło. Insurekcyja wzrasta, a charakter, który przybiera, jest mnićj niepokojący przez przestrzeń, którą uzyskuje, niż przez imiona tych, którzy na czele powstania stoją. Dotychczas było tylko to pewna, że Lugo i Pontewedra wydały pronuncyamenta (odezwy). Dziś dowiadujemy się urzędownie przez dzień-

niki z Madrytu, że Wigo pronuncyjoowało się dnia 9go a Tuy dnia 10go, i że miasta: Kaldas, Padron, Karril, Estrada, Redondela, Guardia, Bajona i Kambados poszły za tym przykładem. Najważniejsza w tej sprawie, i co jest dowodem mocy a przynajmniej śmiałości insurgentów, jest ta okoliczność, że odważyli się na Orense i Sigueira uderzyć. Jenerał Puig - S a m p e r, który z pierwszym i trzecim batalijonem z Zamora stał w tém ostatniém mieście, odparł atakujących. Co do Orense, pisze jenerał C o n c h a z dnia 17go, że śpieszył w pomoc temu miastu; ale niewiadomo, czy jeszcze wcześniej przybył. — Jenerał V i l l a l o n g a, jeneralny kapitan prowincyi, ogłosił stan blokady na całym wybrzeżu zaczawszy od Galicyi, Riwadeo aż do Gwardia. — Po każdym pronuncyjamencie nastąpiło jak zwykle instalowanie junty. Czego śród sprawionego przez te wiadomości zaburzenia pojąć nie można, jestto spokojność rządu. *Gaceta de Madrid* nie mówi ani słowa o jego planach i każdy pyta z trwożliwością, co czynić zamysła. Pan I s t u r i z zapowiedział, że zwoła Kortezy, a dziennik *Heraldo* nadmienił przed kilką dniami, że to zwołanie przed 23. lub 24. nie nastąpi; dzisiaj znowu wszystko w tej mierze ucichło. Przecież ministryjum powinnyby pamiętać, że w manifestacyjach izb znajdzie największą pomoc do przytłumienia tego buntu.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Z Londynu dnia 29. kwietnia. Na wczorajszym posiedzeniu izby niższej zapowiedział pan P o u l e t t S c r o p e, członek z Stroud, na korzyść Irlandyi bil, który mógłby być ważnym, gdyby go w ustawę zamieniono. Pomieniony bil dotyczy się uprawy znajdujących się w Irlandyi pustych gruntów, które w ogóle niemal 6,290,000 morgów wynoszą, a z których na wszelki wypadek przeszło dwie trzecie części uprawionemi być mogą. Propozycja wnioskodawcy zmierza do mianowania komisyi, która ma skupować grunta, któreby na raz nie mniej jak 1000 morgów wynosiły, a potem takowe w mniejszych lub większych łanach od pięciu do stu morgów na przydłuższą lub dziedziczną dzierżawę a nawet na sprzedaż za opłatą w łatwych terminach rozdawać, i tym sposobem uprawianie ułatwiać. W taki sposób ulokowanoby bardzo dobroczynnie półtora milijona funtów szterl. i postaranoby się o bogate źródło roboty dla ludzi, którzy zatrudnienia nie mają. Minister spraw wewnętrznych oświadczył wprawdzie niejaką wątpliwość, czy ulokowanie publicznego kapitału mogłoby

być korzystne tam — gdzie się dotychczas, pomimo poblizkości kraju z podostatkiem prywatnych kapitalistów, którzy troskliwie szukają każdej sposobności do zysku — żaden z nich nie udał. Jednakże oświadczył, że się nie sprzeciwi wniesieniu takowego bilu.

Na témże posiedzeniu pominięto znowu główne sprawy dzienne i ograniczono się na osobiste sprawy irlandzkiego członka izby niższej, pana S m i t h O ' B r i e n, który stosownie do zaprowadzonego porządku, wzbraniał się mieć udział w obradach komitetu nad projektem angielskich żelaznych kolei i przez pana E s t c o u r t o lekceważenie izby oskarżonym został. Pan O ' B r i e n, znany repealista, motywował swoje wzbranie się tém twierdzeniem, że on jako irlandzki członek izby powinien się zajmować tylko powszechnemi sprawami państwa i wszelkimi interesami, które się szczególnie Irlandyi dotyczą, nie zaś angielskimi i szkockimi prywatnymi bilami. Po przydłuższych rozprawach, w których O ' C o n n e l l i Sir R o b e r t P e e l mieli udział, uchwalono 133 głosami przeciw 13 to oświadczenie, że pan O ' B r i e n dopuścił się lekceważenia izby. Pan E s t c o u r t zaproponował dalej, by winowajcę oddać pod areszt *Sergeant-at-arms*, któreto rozstrzygnięcie za wdaniem się Sir R o b e r t a P e e l do czwartku odłożono. Ku końcu posiedzenia przybył znowu do izby pan S m i t h O ' B r i e n, który podczas tych rozpraw był się oddalił, ale mowca zawiadomił go natychmiast o rezultacie głosowania i wezwał, aby opuścił izbę. Temu wezwaniu stało się zadość.

— dnia 1. maja. Na posiedzeniach dnia 29. i 30. kwietnia toczono obrady o przedmiotach pomniejszej wagi. Na dzisiejszym posiedzeniu wszczęto znowu mowę o znaniej sprawie pana O ' B r i e n S m i t h i po krótkiej naradzie przyjęto wniesioną przez pana E s t c o u r t propozycję, aby członka z Limerik z powodu lekceważenia izby, oddać pod areszt *sergeant-at-arms*. Wkrótce potem oznajmił pomieniony urzędnik izby, że już wykonał tę uchwałę. O ' C o n n e l l zapowiedział po czwarty raz wniosek, aby pana O ' B r i e n wypuszczono z aresztu.

— dnia 2. maja. Wczoraj zajęta się znowu izba niższa odczłonemni tylekrotnie rozprawami nad pierwszym odczytaniem irlandzkiego przymusowego bilu i przywiodła je wreszcie do skutku. Na pierwsze odczytanie bilu zezwolono 274 głosami przeciw 125, a za-
tém większością 149 głosów.

Majstrowie budownictwa w Manszestrze, Liverpoolu, Birkenhead i Birmingham postali do Londynu deputacje, które się z ministrem

spraw wewnętrznych, o terażniejszym próżnowaniu czeladzi naradzić, i wiele odnoszących się do tego dokumentów jemu przedłożyć mają. Pomienione deputacje zamyślają najszczególniej naradzić się z ministrem nad tém, czy nie ma jakiego środka, którymby spiknięciu się czeladzi, która także innych robotników od zatrudnienia chce oderwać, koniec położyć można.

Jeden z angielskich oficerów donosi listem w Lahore z dnia 26. lutego: że tak generała Mouton, który w ostatnich bitwach, jak słyhać, był głównym doradcą generałów Syków, jako też hiszpańskiego pułkownika Alkantara, który pod Sobraon powznoził szafce, odstawiono dnia 24. do angielskiego obozu. Niespodziewano się, aby ich co złego spotkać mogło.

Francyja.

Z Paryża, dnia 2. maja. Dziennik *Moniteur* ogłosił dziś gratulacyjne mowy, które wczoraj miano do Króla jako w dzień jego imieniu.

Le comte zaprowadzono do więzienia w pałacu Luxemburskim do téj saméj celi, w której przedtém Morey jeden z spółwinowajców Fieskiego, był zamknięty. Dzień i noc są przy nim dwaj stróże, a przede drzwiami stoi municypalny gwardzista z dobytą szpadą. Ta straż ma rozkaz przez znajdujący się we drzwiach otwór mieć mordercę ciągle na oku. Le comte zachowuje się teraz bardzo spokojnie. Publiczna władza odrzuciła wszystkie prośby, które podano o pozwolenie odwiedzenia obżałowanego w więzieniu. Niektóre z tych prośb były nadestlane nawet od dam z wyższych salonów. Le comte, którego codziennie badają, był już konfrontowany z kilkoma osobami, z którymi mniej lub więcej bezpośrednio miał stosunki. Uzasadnienie procesu, jak słyhać, już jest nawet ukończone; jakoż sąd parów byłby już mógł niezwłocznie rozpocząć sądownicze rozprawy, gdyby nieucziano za rzecz stosowną zatrzymać się z tém z powodu imienia Króla aż po skończonych festynach. Ponieważ Le comte nie chciał sam sobie obrać obrońcy, sąd parów wyznaczył na obrońcę obżałowanemu adwokata Duvergier.

Journal des Debats nadmienia w jednym ze swoich wyświecających artykułów, że pan Thiers, który w kwestyi o pomnożeniu francuzkiej marynarki oświadczył się na stronę ministeryjum, głosował także za tąż stroną na cztery najważniejsze propozycyje, które terażniejsze ministeryjum podczas swego istnienia

w ogóle izbom przedłożyło, mianowicie: w kwestyi o ufortyfikowaniu Paryża, o rejencyi, o uzbrojeniu fortyfikacyj Paryża i w terażniejszej kwestyi o pomnożeniu marynarki.

Dnia 27. kwietnia odbyło się uroczyste przedstawienie Ibrahima Baszy w tuileryjach, dokąd tenże wraz z swoją świtą w sześcioprzędnych dworskich ekwipażach przyjechał. Przy pawilonie *de Flore* przyjmował księcia egipskiego ksiązę Montpensier, (który jak wiadomo bardzo pochlebnego w Egipcie doznał przyjęcia) i zaprowadził go do tronowej sali, gdzie Król w mundurze generała-porucznika wraz z królewską familiją i różnymi marszałkami i generałami się znajdował. Turecki poseł wprowadziwszy do sali Ibrahima, odezwał się w te słowa: »Proszę Waszój Król. Mości o pozwolenie przedstawienia Mu syna najdostojniejszego sługi Wielkiego Sultana, mego Pana,« Książę ten, którego później przedstawiono Królowej i Królewnom, jest nieco mniej niż średniego wzrostu, ma spokojne, ale pełne wyrazu rysy twarzy, żywe i przenikające oko, długą siwą brodę, mocny chód i poważną postawę. W orszaku jego byli jego dwaj synowie, dwaj bracia, i znany renegat Soliman Basza (pułkownik Selves). Podczas przybycia i odjazdu z tuileryjów powitali go zgromadzeni na tamtejszym dziedzińcu widzowie głośnie mi okrzykami. Pod wieczór powrócił Ibrahim Basza znowu do tuileryjów, gdzie z królewską familiją jadł wieczrę.

Ibrahim Basza napisał sam własnoręcznie do marszałka Oudinot, księcia Reggio, jako gubernatora domu inwalidów list z oświadczeniem, że wycieczki swoje w stolicy zacznie »od szlachetnych zabytków francuzkiego wojska«, dodając oraz, »że bardzo jest niecierpliw powitać tego sławą okrytego weterana, który niemi dowodzi.« Onegdaj w południe przybył Ibrahim Basza w galowym mundurze, w towarzystwie pułkownika Thierry, adjutanta księcia Montpensier, tudzież Solimana Baszy, generała majora armii egipskiej i dwóch oficerów, do domu inwalidów. Wszyscy mieszkający w tymże domie inwalidzi, których było 2500, wystąpili w mundurach i zbrojno, uszykowani na obszernym dziedzińcu; marszałek oczekiwał egipskiego księcia przy bramie. Ibrahim Basza okazał żywe uczucie podzięk. »Jestto za wiele dla mnie«, powtarzał kilkakrotnie, »ja przyszedłem odwiedzić tych walecznych; ja sądzę, iż przeto sam sobie zaszczyt wyświadczam.« Przy grobie Napoleona stał przez kilka chwil w poważnym zadumanu. Na widok tego pomnika

był bardzo wzruszony weteran napoleońskiej armii, Soliman Basza, który niegdyś jako kapitan huzarów w cesarskiej gwardyi służył. W chwili, w której Ibrahim Basza zabiérait się opuścić dom inwalidów, zwrócił się do gubernatora dla wyrażenia mu na nowo swéj podziękii. Z domu inwalidów udał się Ibrahim Basza do szkoły wojskowej, gdzie jenerał Foucher przyjął go na czele swego sztabu. Byłoto właśnie w sam czas, w którym tamtejsi wychowańcy jedli obiad. Egipski książę dał do poznania, iż sobie życzy, aby uczniowie nie przerywali swego obiadu; zajął między nimi miejsce, kazał sobie dać jedną porcyję, i zjadł ją z najlepszym apetytem. Potém rozmawiał [z oficerami rozmaitego gatunku broni.

Podług właścienico nadesłanych wiadomości z Algieru, z dnia 22go Wielki Książę Konstanty, w towarzystwie admirała Lütke tudzież innych oficerów swego orszaku, jadł śniadanie dnia 21. przed południem u Księcia Aumale, pocém obaj Książęta pojechali konno na spacer w okolice Algieru. Za powrotem odwiedzili Książęta Aumale i Sasko-koburski jako zaproszeni gości, rosyjski linijowy okręt *Ingermanland*. Łódzie dwiyzi rosyjskiej i łódz admirała Rigodit przyjęły o pół do czwartéj na swój pokład dostojnych gości. Komendańci okrętów rządowych, którzy teraz w Algierze mieli zaszczyt być przedstawionymi Jego Cesarzowiczowskiej Mości, płynęły w swoich łodziach. Piękna pogoda sprzyjała téj na morzu wycieczce. Gdy łódz, w której byli Książęta wraz z admirałem Rigodit, płynęła po przed wojenne okręty francuzkiej floty, uszykowana okrętowa osada wydała powszechny okrzyk: »Niech żyje Król!« Wszystkie okręty były przyozdobione najświetniejszymi banderami. Linijowy okręt stacyi powitał dostojnych gości 21 wystrzałami z armat. Za przybyciem obu Książąt na pokład rosyjskiego linijowego okrętu *Ingermanland*, wiewieśił tenże francuzką banderę na szczycie swego głównego masztu i na powitanie wystrzelił dwadzieścia i jeden razy z armat. Pocém Wielki Książę pokazywał swoim dostojnym gościom linijowy okręt we wszystkich szczegółach i kazał jego osadzie w obecności Książąt wykonać niektóre morskie manewry, co się odbyło z taką szybkością i precyzją, iż Książę Aumale oświadczył na głos tak: Wielkiemu Księciu jak Wice-admirałowi Lütke i komendantowi okrętu swoje ukontentowanie. Po dość długiem zabawieniu się na okręcie, powrócili potém obaj Książęta na ląd; pięcio-

krotne hura ze strony okrętowej osady dwiyzi rosyjskiej i powtórna salwa z 21 armatnich strzałów nakazana przez Wice-admirała Lütke zagrzmiała przy odjeździe na pożegnanie. Pocém była wielka uczta u marszałka Księcia Isly, a wieczór zakończył się świetnym bałem. Wielki Książę tańczył w piérszszej parze z córką marszałka, w drugiéj z małżonką admirała Rigodit. Dnia 22. zrana udali się Książęta Aumale i Sasko-koburski z marszałkiem Bugeaud do admiralicyi dla pożegnania się z Wielkim Książęciem, gdyż ten miał odpłynąć o dziesiątej godzinie i powrócić na pokład swego linijowego okrętu, który do rozwinięcia żagli, czekał tylko na wiatr pomyślny. Książęta Aumale i Sasko-koburski towarzyszyli Jego Cesarzowiczowskiej Mości na pokład. Okazano sobie i oddano nawzajem téż same honory jak dnia poprzedzającego. Pożegnanie z obu stron było bardzo serdeczne. Książę Aumale i marszałek dali Wielkiemu Księciu w podarunku broń tudzież inne właściwe przedmioty tamtejszego kraju. Małżonka admirała Rigodit otrzymała od Wielkiego Księcia wdowód podziękii za gościnne przyjęcie jakiejś doznał u admiralicyi, przepyszny brosz w dyamentach. Po południu o godzinie trzeciej, rosyjska flota rozwinęła żagle przy bardzo słabym wietrze.

Francuzkie ministeryjum wojny otrzymało od marszałka Bugeaud raporty, datowane z Algieru pod dniem 20. kwietnia, które potwierdzają nowe pojawienie się Abd-el-Kadera w okolicy Ouled-Nail. Marszałek dodaje, że terażniejsze położenie Emira wcale nie jest pomyślné, a w dowód przytacza to, że go opuściły plemiona, które dotychczas mu towarzyszyły. Pułkownik Blangini rzucił się w Dżurdzura, gdzie Abd-el-Kader, jak zapewniają, chce dla siebie punkt oparcia się znaleźć.

Szwajcaryja.

Staatszeitung katolickiej Szwajcaryi zawiera następujący list z Willisau z dnia 26. kwietnia: »Pospieszam oznajmić Panu, że dziś przedpołudniem, gdy jenerał Sonnenberg naczelny dowódzca wojsk szwajcarskich po nabożeństwie w Ettiswil, powracał do swego zamku Kastelen, strzelono do niego w pobliżu tegoż zamku. Kula gwizdnęła tuż koło niego, co nawet człowiek biejący za nim o kilka kroków, podobnie słyszał. Ponieważ ludzie mieszkający w zamku i na folwarku jeszcze nie byli powrócili z nabożeństwa, przeto bandyci, którzy ten niegodziwy czyn popełnili, zdolali

umknąć do pobliskiego lasu.^a Za wykrycie poszlaków wyznaczono 200, a za przystawienie sprawcy 400 franków.

Niemce.

Powszechna Gazeta donosi z Augsburga pod dniem 2. maja: rZ powodu prawnego podwyższenia taxy piwa, porozbijały wczoraj wieczór pojedyncze tłumy ludu w wielu dzielnicach miasta śród gwizdania i krzyku latornie, w niektórych szynkowniach i browarach powytlukały szyby u okien, wylamały drzwi i dopuścili się innych bezprawiów, aż nareszcie przybyła zbrojna siła, która nieuzywając ostatecznych środków, rozprószyła tumultantów i wszędzie przywróciła spokojność. Po wszystkich przez publiczne władze użytych środkach spodziewamy się, że ta spokojność dalej zaburzoną nie będzie. Niektóre osoby uwięziono jeszcze téj saméj nocy.

Prusy.

Gazeta wychodząca w Weser zawiera z Berlina dokładniejszą wiadomość o wydaniu Rosyi zbiegłych do Prus Polaków, którzy w ostatniém powstaniu udział mieli. Dotychczas wydano w saméj rzeczy tylko kilku w Wielkiem Księstwie Poznańskiem, a to stosownie do kartelu z roku 1844. Podobnież względem zawiązyanych w Krakowskich rozruchach osób, które się w pruskim kraju znajdują, słyhać że przystano rozkaz wydania ich, jednakże wstrzymano się z wykonaniem tego rozkazu, gdyż wzięło górę to zdanie, że podług umowy z roku 1844, ściąga się wydanie tylko do takich zbrodniarzy, którzy się w jedném z obu tych państw wymierzonego przeciw niemu z zamachu dopuścili. Ten przypadek nie zachodzi co do emigrantów krakowskich, ale raczej każdemu z mocarstw opiekuńczych jako takiemu przynależy prawo karania indywiduów, które się w jego ręku znajdują.

O doniesionym w naszéj Gazecie Nr. 53. wypadku zatrucia, pisze *Elberfeldzka Gazeta* z Münster pod dniem 25. kwietnia, co następuje: Zakrystyjan parafijalnego kościoła w Telgte wniósł był przed kilkoma laty do tutejszego jeneralnego wikaryjatu proźbę, aby mu woltacyję podwyższono, a mianowicie aby o 80 talarów powiększono fundusz na woskowe świece, wynoszący wogóle 190 talarów pruskich. Jeneralny wikaryjat zażądał w téj mierze od parafijalnego proboszcza zdania, a gdy takowe dla proszącego nie wypadło pomyślnie, powziął tenże przeciw kapłanowi jak największą nienawiść. Późniéj, mówią, było jesz-

cze kilka innych podobnych powodów, ale te nie są tak ważne jak dopięroco wymieniony, który do takiéj zbrodni, jaką jest otrucie przy oltarzu nakłonił. Trucizna, której użył zakrystyjan, byłato znaczna ilość kreozotu, a ostrzy jego odor ostrzegł dość wcześnie kapłana, aby nie wychylił napoju z kielicha. Zdaje się nawet, że kapłan miał jakoweś przecucie tego, co go czekało, gdyż postrzegłszy że zakrystyjan tym razem sam służył do mszy, co nie było jego zwyczajem, utopił zapewne głęboki psychologiczny wzrok w jego duszę. Onegdaj przywieziono tu obżałowanego i stawiono przed inkwizytoryjatem.

Królestwo Polskie.

Najjaśn. Pan raczył dnia 7go kwietnia następujące wydać postanowienie:

»Na przedstawienie Namiestnika naszego Królestwa Polskiego: Biorąc na uwagę przeszło 30-letnią gorliwą i nieskazitelną służbę Rady Stanu Fryderyka Skarbka, tudzież znakomite zasługi jego pod względem urzędzenia zakładów dobroczynnych i więzień, niemniej w sprawowaniu terażniejszych obowiązków Prezesa dyrekcji ubezpieczeń położone; postanowiliśmy nadać temuż Fryderykowi Skarbkowi wraz z prawem jego potomstwem w prostéj linii tytuł *Hrabiego* Królestwa Polskiego.«

WIADOMOŚCI HANDLOWE I PRZEMYSŁOWE.

(Z korespondencji prywatnéj).

Z *Wojnitowa* dnia 7. maja. Jarmark sto. Jurski, który się tutaj co roku na tuczono woły odbywa, trwa dotąd. Tym razem przypędzono do 7000 wołów, prócz parników. — Jarmark ten zaczął się wprawdzie w Mykietyńcach, lecz tam nic nie kupiono i tylko przeglądano. Między wołmi tu przypędzonymi mało było tłustych, jednak i te nie miały pokupu, a nawet przed kilką tygodniami płacono po stajniach daleko drożéj niż tutaj. — Kompanija szlązka Mołdryka i Nowaka zakupiła w kilku stajniach 700 sztuk, i woły te poszły częściowo w drogę. Kupcy Żurawieńscy i Czerniowieccy również tym sposobem postąpili. Na naszym jarmarku jedynie tylko do paszy skupują: przy braku piéniędzy mniej teraz jest spekulantów, a kto ma piéniądze ociąga się z kupnem, chcąc lepsze interesa zrobić. Przy tych kupnach, które tu dotąd robiono, nie można dokładnie wiedziéć po czemu za cetnar wypada, bo niepodobna po-

miarkować wołów niedotuczonych i bardzo różnej tuszy i wagi. — W tym roku tuczono w Galicyi tylko krajowe woły, które jak wiadomo są lżejszej wagi od besarabskich; pasza, która zwykle 5 zr. m. k. od sztuki kosztuje, jest dla takiego bydła za drogą; a że tegoroczne niedotuczone woły osypki nie jadyły i tём samém dłuższego czasu do wypasienia potrzebować będą, kupcy obawiają się aby woły w Besarabii prędzej z paszy nie wyruszyły niż tutejsze. Przez zamknięcie granicy z powodu zarazy na bydło, przetrzymały się tamże dwuletnie woły, które daleko wcześniej pójda niż dawniej, byle tylko granicę otworzono.

Wódka miała pokup: za garniec okowitej żądano 40 kr. m. k., spekulanci ofiarowali po 36 kr., ale już dają po 38 kr. m. k.

O zboże, które od kilku miesięcy nie miało pokupu zaczynają się pytać, lecz ceny są daleko niższe jak były w jesieni. Żyto jest więcęć poszukiwane niż pszenica. Wielka różnica nastanie w tym handlu z powodu transportów, bo wielu właścicieli jedynie tylko na miejscu sprzedawać będą musieli. Jeżeli drogi w kraju nie będą w lepszym jak dotąd stanie, to niektóre okolice nie będą mogły po kilka miesięcy w roku sprzedawać; jedynie przy murowanych gościńcach będzie można fur dostać: wszak np. od Tłumacza do Horodenki lub Sniatyna w niektórych porach roku nawet i próżny wóz trudno czworogiem bydła wyciągnąć, o przewiezieniu zaś ciężaru ani myśleć.

Zboża w polu z początkiem kwietnia lepszą dawały nadzieję niż teraz. Żyto w ogóle i jęczmiona ranne ucierpiały bardzo od zimna i wiatrów: tu i owdzie potrzeba powtórnie nasiewać.

Z Zaleszczyk dnia 8. maja. Po przepysnej pogodzie w marcu i początku kwietnia, nastąpiły u nas ostre zimna z wiatrem i przepadającymi zimnemi i ulewnemi deszczami. Trwało to aż do 6go b. m., odkąd przecieź na łagodniejszy i cieplejszy czas się zabrało. Zboże w polu nie ucierpiało i dotąd wszędzie pięknie wygląda. Drzewom owocowym zaszkodziły wprawdzie te zimna, atoli że od dawnych już lat tak wiele kwiatu nie miały, przeto mimo tego zawsze jeszcze dobrze obiecują.

Handel nie może się dotąd ożywić, a ceny są następujące: korzec pszenicy 9 zr., żyta

6 zr. 30 kr. do 7 zr., jęczmienia 5 zr. do 5 zr. 30 kr., hreczki 4 zr. 30 kr., kukurudzy 5 zr., owsa 4 zr. do 4 zr. 30 kr. wal. więd. Szażeń siana 9 do 10 zr. w. w. Garniec okowitej 29 do 30 kr. m. k. Wódka ma znaczny pokup i najwięcej idzie na Bukowinę.

W marcu r. b. spławiono tędy Dniestrem do Rosyi 29 galarów, a w kwietniu 72 galarów i 2 płyty. Na tych wszystkich statkach naładowano w Zaleszczykach następującą ilość materyału drzewnego z Bukowiny: 350 pni drzewa budulcowego, 1260 balli, 24,200 tarcic, 240,000 dranic i 374,000 gatów.

Z Ołomuńca. Targ na woły dnia 6. maja.

Na ten targ przypędzono znowu mało wołów, bo wszystkiego tylko 392. Mimo pośledniej dość jakości i bardzo wysokich cen wszystkie zostały dość raźno rozkupione, tak iż do południa targ się skończył. Jeżeli granica od Besarabii dłużej jeszcze będzie zamknięta, to handel wołmi całkiem upadnie i trzeba będzie wyrzec się wołowiny.

Przed targiem poszły przez Lipnik do Więdnia dwie partyje wołów, mianowicie: L. Themann, z Brzeska, sprzedał 100 sztuk, parę w wadze 8½ cetnarów po 360 zr. w. w. Zaś niejaki Konkel z Galicyi poszedł na sprzedaż do Więdnia z swojemi 130 wołmi: dawano mu już po 375 zr. w. w. za parę, chociaż nie więcęć jak po 9 cetnarów ważyć mogła, atoli wołał puścić się wprost do stolicy, gdzie cetnar wołu płacą teraz po 47 zr. w. w.

Przypędzili na targ: 1) Szaja Westreich, z Bandrowa, 54 wołów; 2) Pinkus Trnawka, z Zmienicy, 66; 3) Herman Haczek, z Radymna, 58; 4) Franciszek Halenta, z Ostrowa, 76. — Małemi partyjami 138. — Ogółem 392.

Zakupione:	sztuk	Cena jednodnej pary w. w.		radasz	Z tych para ważyć mogła
		zr.	kr.		
Z partyi Nr. 1. do Berna	38	320	—	—	8
Z partyi Nr. 2. do Berna	50	315	—	—	8
Partyję Nr. 3. drobiazgowo					
Z partyi Nr. 4. do Strażnicy	40	340	—	—	8 1/2
Małe partyje rozkupiono.					

N E K R O L O G.

(Nadesłany.)

Dnia 31go marca r. 1846 zakończył doczesne życie

ksiądz Kasper Mizerski,

**Kanonik honorowy Przemyski, Radzca konsystory-
jalny, Dziekan wysłużony i Proboszcz Przeworski.**

Zasługi położone około dusz starownictwa jakoteż osobiste zalety są pobudką do skrócenia tu w krótkości żywota i złożenia wianego hołdu ceniom Jego.

Urodził się ś. p. Ks. Kasper Mizerski r. 1781 w miasteczku Żarki pod Częstochową z zaszczytnych rodziców, i wził tamże u OO. Paulinów pierwsze zasady wiary i cnoty. Po ukończeniu nauk przygotowawczych z pociechą dla rodziców a zaszczytem dla siebie, chcąc być pożytecznym członkiem towarzystwa, obrał sobie stan duchowny, a mianowicie wstąpił do słynnego podówczas z nauk i wzięcia Zgromadzenia Kanoników regularnych, Stróżów Grobu Śgo Jeruzolimskiego, powszechnie zwanych *Bożogrobcami, Krzyżakami*. W Miechowie — tej jedynej kolębce rzeczonoego Zgromadzenia — będąc jeszcze na nowicyjacie, dla wiele rokujących zdolności i przyzwoitego ułożenia zwrócił na siebie oko jeneralnego Przełożonego ks. Tomasza Nowińskiego Infułata Miechowskiego, a później biskupa Byblińskiego *in partibus infidelium*, którego względami i przyjaźnią do śmierci się zaszczycał. R. 1805 dnia 21. grudnia poświęcony na kapłaństwo przez biskupa Andrzeja Rawę Gawrońskiego, postany był na zastępę do Nowarzc po zmarłym tamże plebanie, zkąd po upłynionych dwu leciech przyłączony został jako kaznodzieja do kościoła kolegijalnego w Przeworsku, w którymto zawodzie łamiąc chleb boży z chlubą dla siebie a pożytkiem dla dusz przez przeciąg lat kilku, raczył Go niewygastłej pamięci Najjaśniejszy Monarcha Franciszek I. w dowód uznania położonych zasług mianować Proboszczem parafii Przeworskiej r. 1814 po zmarłym księdzu Rafałowiczu. Ubiegał się On o zaszczytną palmę doktorską w wydziale teologicznym i odbył w tymże celu dysputę w obec biegłych nauczycieli; lecz zmiana miejsca nie pozwoliła Mu przeprowadzić swe zamysły. Ś. p. ks. biskup Gołaszewski — znajdując w Nim męża niepospolitych zdolności a szczególnie prawnego sposobu myślenia, — nie wahał się jeszcze wtenczas, gdy Mu tymczasem zarząd parafii Przeworskiej był oddany, polecić naczelnicwo nad bracią kondekanalną, któryto urząd Dziekana sumiennie, jako ten, który Bogu liczbę dać jest powinien aż do schyłku r. 1844 sprawował z zupełnym zadowoleniem konsystorza; widząc zaś w gronie braci kapłana, któryby godnie ten stopień wyższy mógł zająć, urząd ten w ręce ks. biskupa Zacharyjasiewicza złożył, z prośbą o uwolnienie dla wieku podeszłego. O gorliwości kapłana tego i pracy w winnicy Chrystusowej świadczy ambona, z której przez lat siedm kaznodziejstwa swego słowo boże z namaszczeniem głośił; lecz i później, mając sobie dodanych wy-ręczycieli, w tym chlubnym zawodzie występować nie omieszkał. Jako pofny przyjaciel w konfesyjone, odznaczał się współubolewaniem nad błędzými braćmi, których pocieszyć i na drogę zbawienia naprowadzić usiłował. Częsty w modlitwach kapłańskich i w upokarza-niu się przed Namiestnikiem boskim, łączył i jednał się z Panem Zastępów. Jako kapłan sprawdzał na sobie upomnienie Pawła Ś. czynione w liście do Tymoteusza: *»Staraj się pilnie abyś się stawił doświadczonym Bogu, robotnikiem nienaganionym, dobrze rozbiierającym słowo prawdy.«* Roz. II. w. 15. Pamiętał na upomnienie apostołów: *»Modlitwy i ustugowania słową bożego pilnować będziemy.«* Dzieje apostołskie Roz. VI. w. 4.

Wzorowym będąc kapłanem był oraz i prawnym obywatelem. Wychowany i otoczony ludźmi ukończonymi, umiał w obcowaniu z nimi czerpać zasady mądrości życia; żaden szął

młodzieńczy, owe urojenia i marzenia przelotne nie znajdowały do niego przystępu, żył bowiem w rzeczywistości; — słowem, był mężem wytrawionego sposobu myślenia i postępowania. Ztąd też połączony węzłem przyjaźni z pierwszymi prałatami, urzędnikami, jakoto z niewyczerpanej dobroci biskupem Gołaszewskim, z zasłużonym w kraju biskupem Patoczkim, z niepożytej sławy biskupem Korczyńskim, z znanym z głębokiej erudycji biskupem Zacharyjasiewiczem i w późne lata nam żyjącym biskupem Wojtarowiczem, mężem wędug serca bożego; którzy, aby wythnąć po pracy mozolnej i zakosztować życia swobodnego, uciekali się do otwartego domu niebaszczyka. Starzej gościnności prawa szanował święcie, otwartem sercem przyjmował przybywających w swoje zacisze i uraczał z całą hojnością; — rządził się starém przyśłowiem *»gość w dom, Bóg w dom.«* Szczególnie słodkim i uprzejmym był dla przybocznej młodziej braci, tak, że bawiąc w Jego domu, za rodzinnym tęsknić przestawała; — a wykształcona pod Jego okiem i pamiętna na Jego rady i przykłady, piastuje dziś zaszczytne godności w kościele i państwie. Posiadał ś. p. ks. Kasper Mizerski tajemnicę być wyrozumiałym na uchybienia lekkiej młodzieży, nie poklaskując tymże, — być uniżonym bez człogania się przed przełożonymi, — być szczerym bez obłudy dla równych sobie, — szanując wyższe nie ponićierał niższymi, lecz wszelkie urzędy, stany i godności miał w uczciwości; — wglądał skutecznie w potrzeby poddanych, a hojnemi datki wspierał ubogich i cierpiących. Wnet łagodnością rozbrajał zapędy nierozwagi, wnet sprawiedliwą surowością powściągał wdzierające się nadużycia; — jużto pokorą ujmował i nakłaniał ku sobie serca, jużto z całą okazałością umiał powagę swą należycie utrzymać, a w zawiłych razach skazówką Mu było pismo święte, którego zdania lubił na pamięć przywozić. Teć to piękne przymioty zjednały Mu powszechną miłość, a w skutek przedstawienia ks. biskupa Korczyńskiego u Rządu r. 1835 kanoniję honorową Przemyską. O ile zaś pobłażającym dla bliźniego o tyle surowym był względem siebie samego, a nawet i skrupulatnym w przestrzeganiu przykazań kościelnych i w dopełnieniu obowiązków kapłańskich nań ciężących; w ostatnich bowiem leciech lekarze całej wymowy użyć musieli, aby rozmiłowanego w jarzmie Chrystusowem kapłana od ścisłego zachowania postów; każdodziennego sprawowania ofiary świętej i innych postug kościelnych, odwieść. Owoż nieodstępując zakonu Pańskiego, towarzyszył Mu przez całe życie wesoły humor, spokojność umysłu, — dowód czystego sumienia, którém Bóg swe wierne sługi już w tém życiu wynagradza; w ostatnim dopiero roku, w skutek długą i bolesną słabością nadwątlonych sił przeczynał blizki swój zgon — i odtąd szukał samotności, chwil spokojnych, pociechy w modłach i rozmyślaniu bogobojném; oko traciło ogień życia, a skłoniwszy głowę ku ziemi, zdał się oczekiwać ostatniego rozwiązania; — słowem poczał się trwożyć; — boć czyżże duch nie zatwoży się na wspomnienie, że nieodzownie raz trzeba się udać w nieznaną, niepewną krainę — wieczność nieskończoną? — Lecz żywa wiara, którą całe życie oddychał, pokrzepiała Go nadzieją, że ten Pan, któremu całe swe życie poświęcił, jako za życia równie i w stanowczej chwili śmierci — nieopuści go. I nie był zawiedziony. Zaopatrzony śś. sakramentami dnia 28. marca, a tak wzmocniony na umyśle, takie okazywał podanie się na wolę Boga, iż trudno było zgadnąć, czyli życia lub śmierci więćej pragnął. I gdy ostatnia już nastąpiła walka życia z chorobą, nieulekniomy, odmawiając pobożnie przy zupełnej przytomności lubo już strętwiałym językiem modlitwy, które sam oznaczał, otoczony oplakującą Go rodziną, polecił ducha swego Najwyższemu. Smutkiem dotknięte duchowieństwo, chcąc się wywiązać z wdzięczności a szczególnie złożyć dowód wysokiego poważania, poniosło po żałobném nabożeństwie wśród tłoczącego się orszaku pogrzebowego, drogie zwłoki na własnych ramionach do domu spoczynku.

Życie ś. p. ks. Kaspra Mizerskiego nie odznaczało się uderzającimi czyni, któreby podziwienie świata wzniewały; lecz było ciche, skromne, — zamknięte w gronie przyjaciółskiem, — poświęcone dla dobra rodziny, — kończące się na wierném dopełnieniu obowiązków dusz pastérza, — a uwieńczone błogosławieństwem, czułem i rzewném wspomnieniem kochających Go przyjaciół, których o jedną tylko chwilę poprzedził. — Stało się zadosyć przeznaczeniu! — zgasła jaśniejąca lampa w kościele! — zwiędła ostatnia latorośl niegdys rozgałęzionego drzewa krzyżackiego! pękło ogniwo z łańcucha wiążącego koło przyjacielskie! — rodzina oplakuje stratę niepowetowaną — duchowieństwo zaszczytny klejnot swój, a powszechność uczuła w dwójnasób brak ojca towarzystwa. — Tak więc rozstał się z tym światem kapłan ten miły Bogu i ludziom, którego pamiętka z serc tych co go znali nigdy niewygaśnie!

Pokój Jego popiołom!